ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗРЫН ХАРЬЯА

ХОВД АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Ховд аймгийн Чандмань сумын Сургууль 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

Аудитын код: ХОА-2023/168/НА/-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас: www.audit.mn Ховд хот 2023 он	Тэргүүлэх аудитор: Х.Болдбаатар Утас: 70433061 Цахим хаяг: Boldbaatar.Kh @audit.gov.mn Аудитын менежер: А.Цэцэгсүрэн Утас:70432545 Цахим хаяг: tsetsegsuren.a@audit.gov.mn Гэрэлт Хөхийн тэнцвэр Аудит ХХК-ны Ховд дахь салбар Аудитор: Д.Хишгээ Утас: 70432545 цахим хаяг: hishgee.da @ gmail.com

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ 3
2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН 5
3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА 9
4. АУДИТЫН ТАЙЛАН 12
4.1 Ерөнхий зүйл 12
4.2 Материаллаг байдал 12
4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт 13
4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал ... 13
4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт 13
4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал 13
5. Аудитын илрүүлэлт 13
5.1 Зөвлөмж 14
6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН АЛДАА, ЗӨРЧЛИЙН НЭГТГЭЛ 14

Товчилсонүгийнжагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт

ХОВД АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР
84000 Цамбагарав баг, Жаргалант сум, Ховд
Утас: 976-70433061, Факс: 976-70433061
E-mail: khovd@audit.gov.mn

2023.02.10 № 02/23

танай ____________-ны №______________-т

ХОВД АЙМГИЙН ЧАНДМАНЬ СУМЫН
СУРГУУЛИЙН ЗАХИРАЛ Ш. ПҮРЭВДАМБА ТАНАА

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үрдүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Ховд аймгийн Чандмань сумын Сургуулийн 2022 оны 12 дугаарсарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоонд дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Боловсролын салбар төсвийн шинэчлэлийн хүрээнд сургуулийн санхүүгийн эрх мэдэл, хувьсах зардал, сургуулийн бүтэц, хэв шинжийн шинэчлэл, сургалтын чанарт суурилсан цалин урамшууллын тогтолцоог бий болгосон байна.

Багш нарын цалинг ТҮ5 ангиллаар олгосон, Хувьсах зардлын тухайд багшийн эрүүл мэндийн үйлчилгээ, дата хэрэглээний зардал, хичээл практикийн зардал, багшийн мэргэжлийн тасралтгүй хөгжлийн зардлыг тусгаж, үүнийг хэрхэн төлөвлөх, зарцуулах аргачлалыг Засгийн газрын 2022 оны 3 дугаар сарын 2-ны өдрийн 91 дугаар тогтоолоор баталж мөрдсөн байна.

Аудитын гол асуудал

АДБОУС 2701.8-д тодорхойлсон тайлант үеийн санхүүгийн тайлангийн аудитад үлэмж нөлөө үзүүлэх ажил гүйлгээ байхгүй болно.

Бусад асуудлын хэсэг

Тус сургууль нь 2022 онд нийт 583 хүүхэд сургахаар төлөвлөснөөс гүйцэтгэлээр 386 хүүхэд сургаж биелэлт 66.2 хувьтай байна.

7 бүлэг 35 заалт бүхий ажлын гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөг Засаг даргаар баталгаажуулж үр дүнг тооцож, 90 хувийн гүйцэтгэлтэй хэрэгжүүлэн ажилласан

БШУСайдын 2022 оны 11 дүгээр сарын 29-ний өдрийн А/500 тоот тушаалын дагуу сургалтын хөтөлбөрийн хэрэгжилт, суралцагчийн хөгжил хамгаалал, багш ажилтны тасралтгүй хөгжлийг дэмжсэн үйл ажиллагаа, сургалтын орчин бүрдүүлэлт, удирдлагын манлайлал, менежмент, сургалтын байгууллагын талаархи хэрэглэгчийн сэтгэл ханамж гэсэн 6 шалгуур үзүүлэлтээр хөндлөнгийн үнэлгээ хийхэд тус Хүүхдийн цэцэрлэг онооны жингээр V түвшинд үнэлэгдсэн байна.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалтнь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэжүздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР Х.БОЛДБААТАР

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	**ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН**	**98,002,387.7**	**91,441,870.3**
31	**МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ**	-	9,493,726.5
312	**Банкинд байгаа бэлэн мөнгө**	-	9,493,726.5
3121	**Төгрөг**	-	9,493,726.5
31211	Төрийн сангийн харилцах	-	9,493,726.5
33	**АВЛАГА**	39,944,028.7	22,934,079.0
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	8,274,549.9	2,760,043.3
33300	Татаас, санхүүжилтийн авлага	1,458,563.0	-
335	**Бусад авлага**	30,210,915.7	20,174,035.7
3351	Байгууллагаас авах авлага	27,401,713.7	17,364,833.7
3352	Хувь хүмүүсээс авах авлага	2,809,202.0	2,809,202.0
35	**БАРАА МАТЕРИАЛ**	58,058,359.0	59,014,064.7
351	**Түүхий эд материал**	550,000.0	644,750.0
35130	Эм боох материал	550,000.0	644,750.0
354	**Хангамжийн материал**	57,508,359.0	58,369,314.7
35410	Бичиг хэргийн материал	117,000.0	267,000.0
35420	Аж ахуйн материал	46,085,051.7	45,744,549.7
35450	Барилгын засварын материал	114,900.0	-
35460	Хүнсний материал	9,440,767.0	12,357,765.0
35470	Бусад хангамжийн материал	1,750,640.4	-
2	**ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН**	**1,987,709,383.1**	**1,936,413,108.5**
39	**ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ**	1,987,709,383.1	1,936,413,108.5
392	**Биет хөрөнгө**	1,926,660,883.3	1,875,478,858.7
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	1,948,640,447.0	1,958,639,167.0
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(208,440,157.6)	(276,665,258.6)
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	25,300,000.0	25,300,000.0
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	(25,300,000.0)	(25,300,000.0)
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	550,494,448.9	595,826,728.9
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(494,030,976.0)	(513,346,898.2)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	243,624,946.5	243,624,946.5
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(150,634,480.7)	(173,038,605.2)
39217	Ном	37,006,655.2	40,438,778.3
393	**Биет бус хөрөнгө**	61,048,499.8	60,934,249.8
39301	Програм хангамж	607,000.0	607,000.0
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	(378,500.2)	(492,750.2)
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	60,820,000.0	60,820,000.0
3	**НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II**	**2,085,711,770.8**	**2,027,854,978.8**
4	**НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР**	**1,183,387.9**	**2,259,136.9**
41	**БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР**	1,183,387.9	2,259,136.9
413	**Өглөг**	1,183,387.9	2,259,136.9
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	-	915,462.9
41320	Бараа үйлчилгээний зардлын өглөг	1,164,187.9	1,163,384.0
4136	**Бусад өглөг**	19,200.0	180,290.0
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	19,200.0	19,200.0
41362	Хувь хүмүүст төлөх өглөг	-	161,090.0
5	**ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН**	**1,453,148,496.6**	**2,025,595,841.8**
51	**Засгийн газрын хувь оролцоо**	1,453,148,496.6	2,025,595,841.8
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	-	627,621,997.0
51101	Өмч: - төрийн		627,621,997.0
512	**Хуримтлагдсан үр дүн**	409,733,352.3	354,558,700.5

51210	Өмнөх үеийн үр дүн	409,733,352.3	409,067,045.6
51220	Тайлант үеийн үр дүн	-	(54,508,345.1)
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	1,043,415,144.3	1,043,415,144.3
6	**ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V**	**1,454,331,884.5**	**2,027,854,978.8**

2.2 Аудит хийсэн дэлгэрэнгүй орлогын тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)**	**1,094,849,456.0**	**1,323,751,909.1**
12	**ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО**	**99,784,888.0**	**23,446,646.1**
120	**Нийтлэг татварын бус орлого**	39,535,288.0	23,446,646.1
120001	Хувьцааны ногдол ашиг	49,500.0	-
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	39,485,788.0	23,446,646.1
1E+06	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	-	2,228,563.0
1E+06	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	-	1,855,400.0
1E+06	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	39,485,788.0	19,362,683.1
123	**Улсын төсөв орон нутгийн төсөв хоорондын шилжүүлэг**	60,249,600.0	-
123002	Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас шилжүүлсэн орлого	60,249,600.0	-
13	**ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО**	**995,064,568.0**	**1,300,305,263.0**
1310	**Улсын төвлөрсөн төсвөөс**	832,236,900.0	1,045,311,700.0
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	832,236,900.0	1,045,311,700.0
1311	**Нэмэлт санхүүжилтийн орлого**	53,142,968.0	1,458,563.0
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	53,142,968.0	1,458,563.0
1320	**Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих**	109,684,700.0	253,535,000.0
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	109,684,700.0	253,535,000.0
2	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН**	**1,062,253,518.5**	**1,378,260,254.2**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**1,062,125,937.1**	**1,378,260,254.2**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	1,009,370,914.4	1,330,084,236.2
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	656,899,162.8	807,779,559.7
210101	Үндсэн цалин	489,242,874.7	606,150,980.2
210102	Нэмэгдэл	126,243,795.5	162,626,944.5
210104	Урамшуулал	41,412,492.7	39,001,635.0
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	92,498,858.0	102,052,775.3
210201	Тэтгэврийн даатгал	74,300,524.9	70,528,959.2
210202	Тэтгэмжийн даатгал	4,303,453.6	7,963,647.5
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	3,754,659.8	6,330,598.8
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	921,838.2	1,540,163.1
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	9,218,381.5	15,689,406.8
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	107,267,345.2	211,882,900.1
210301	Гэрэл, цахилгаан	5,285,645.2	6,824,500.1
210302	Түлш, халаалт	101,946,700.0	204,494,384.0
210303	Цэвэр, бохир ус	35,000.0	564,016.0
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	6,707,947.0	7,339,191.0
210401	Бичиг хэрэг	1,293,050.0	5,460,350.0
210402	Тээвэр, шатахуун	2,440,745.0	1,878,841.0
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	592,500.0	-
210404	Ном, хэвлэл	306,200.0	-
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	130,050.0	-

210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	1,945,402.0	-
2105	**Нормативт зардал**	39,281,368.0	55,090,542.0
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	4,258,700.0	546,000.0
210502	Хоол, хүнс	34,611,468.0	54,544,542.0
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	411,200.0	-
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	994,600.0	-
210604	Урсгал засвар	994,600.0	-
2107	**Томилолт, зочны зардал**	108,000.0	-
210702	Дотоод албан томилолт	108,000.0	-
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	847,000.0	5,155,200.0
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	847,000.0	1,855,400.0
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	-	3,299,800.0
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	104,766,633.4	140,784,068.1
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	7,320,867.4	30,474,670.3
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	1,939,479.9	250,000.0
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	95,506,286.1	110,059,397.8
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	52,755,022.7	48,176,018.0
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	48,623,185.0	48,130,700.0
213202	Нийгмийн даатгалын тэтгэвэр, тэтгэмж	2,175,750.0	-
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	4,533,648.0	-
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	20,295,900.0	48,130,700.0
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	21,617,887.0	-
2134	**Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт**	4,131,837.7	45,318.0
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	4,131,837.7	45,318.0
22	**ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ**	**127,581.5**	**-**
2200	**Дотоод эх үүсвэрээр**	127,581.5	-
222001	Тоног төхөөрөмж	127,581.5	-
3	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)**	**32,595,937.5**	**(54,508,345.1)**
5	**НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)**	**32,595,937.5**	**(54,508,345.1)**

2.3 Аудит хийсэн өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
C01	**2019 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл**	627,621,997.0	1,043,415,144.3	409,733,352.3	2,080,770,493.6
C03	**Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл**	**627,621,997.0**	**1,043,415,144.3**	**409,733,352.3**	2,080,770,493.6
C08	**2020 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл**	**627,621,997.0**	**1,043,415,144.3**	**409,733,352.3**	2,080,770,493.6
D01	**2021 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл**	**627,621,997.0**	**1,043,415,144.3**	**409,733,352.3**	2,080,770,493.6
D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-	-	(666,306.7)	(666,306.7)
D03	**Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл**	**627,621,997.0**	**1,043,415,144.3**	**409,067,045.6**	2,080,104,186.9
D08	Тайлант үеийн үр дүн	-	-	(54,508,345.1)	(54,508,345.1)
D09	**2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл**	**627,621,997.0**	**1,043,415,144.3**	**354,558,700.5**	2,025,595,841.8

2.4 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)**	**1,057,655,158.0**	**1,302,930,663.0**
12	**ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО**	**60,249,600.0**	**4,083,963.0**

120	**Нийтлэг татварын бус орлого**	-	4,083,963.0
120004	**Төсөв байгууллагын өөрийн орлого**	-	4,083,963.0
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	-	2,228,563.0
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	-	1,855,400.0
13	**ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО**	**997,405,558.0**	**1,298,846,700.0**
1310	**Улсын төвлөрсөн төсвөөс**	832,236,900.0	1,045,311,700.0
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	832,236,900.0	1,045,311,700.0
1320	**Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих**	109,684,700.0	253,535,000.0
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	109,684,700.0	253,535,000.0
2	**НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)**	**1,005,692,822.0**	**1,293,436,936.5**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**1,005,692,822.0**	**1,293,436,936.5**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	**943,852,692.3**	**1,245,260,918.5**
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	653,042,200.0	800,931,165.5
210101	Үндсэн цалин	459,909,500.0	584,915,305.6
210102	Нэмэгдэл	154,106,000.0	176,418,267.9
210104	Урамшуулал	39,026,700.0	39,597,592.0
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	88,160,700.0	100,192,900.0
210201	Тэтгэврийн даатгал	62,039,100.0	68,131,300.0
210202	Тэтгэмжийн даатгал	6,530,400.0	7,944,700.0
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	5,224,300.0	6,483,000.0
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,306,100.0	1,603,100.0
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	13,060,800.0	16,030,800.0
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	107,772,745.3	212,113,800.0
210301	Гэрэл, цахилгаан	5,490,645.3	6,895,400.0
210302	Түлш, халаалт	101,790,700.0	204,654,384.0
210303	Цэвэр, бохир ус	491,400.0	564,016.0
2105	**Нормативт зардал**	41,621,730.0	56,669,690.0
210502	Хоол, хүнс	39,051,430.0	56,669,690.0
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	1,617,300.0	1,649,500.0
210604	Урсгал засвар	1,617,300.0	1,649,500.0
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	3,307,520.0	9,207,200.0
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	2,587,520.0	1,855,400.0
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	720,000.0	-
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	-	7,351,800.0
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	42,414,500.0	64,496,663.0
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	36,000,000.0	53,468,963.0
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	6,414,500.0	11,027,700.0
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	**61,840,129.7**	**48,176,018.0**
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	57,708,292.0	48,130,700.0
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	20,295,900.0	48,130,700.0
2134	**Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт**	4,131,837.7	45,318.0
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	4,131,837.7	45,318.0
3	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)**	**51,962,336.0**	**9,493,726.5**
8	**НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)**	51,962,336.0	9,493,726.5
10	**Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл**	-	9,493,726.5

2.5 Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Тайлант оны	
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
2	**НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН**	1,302,930,700.0	1,293,391,618.5
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	1,302,930,700.0	1,293,391,618.5

210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	1,252,513,900.0	1,254,742,918.5
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	801,543,100.0	800,931,165.5
210101	Үндсэн цалин	619,731,700.0	583,915,305.6
210102	Нэмэгдэл	165,837,400.0	177,418,267.9
210104	Урамшуулал	15,974,000.0	39,597,592.0
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	100,192,900.0	100,192,900.0
210201	Тэтгэврийн даатгал	68,131,300.0	68,131,300.0
210202	Тэтгэмжийн даатгал	7,944,700.0	7,944,700.0
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	6,483,000.0	6,483,000.0
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,603,100.0	1,603,100.0
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	16,030,800.0	16,030,800.0
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	212,113,800.0	212,010,300.0
210301	Гэрэл, цахилгаан	6,244,500.0	6,141,000.0
210302	Түлш, халаалт	204,869,300.0	204,869,300.0
210303	Цэвэр, бохир ус	1,000,000.0	1,000,000.0
2105	**Нормативт зардал**	63,310,700.0	66,151,690.0
210502	Хоол, хүнс	63,310,700.0	66,151,690.0
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	1,649,500.0	499,500.0
210604	Урсгал засвар	1,649,500.0	499,500.0
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	9,207,200.0	9,207,200.0
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	1,855,400.0	1,855,400.0
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	7,351,800.0	7,351,800.0
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	64,496,700.0	65,750,163.0
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	53,469,000.0	55,711,663.0
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	11,027,700.0	10,038,500.0
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	50,416,800.0	38,648,700.0
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	50,416,800.0	38,648,700.0
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	50,416,800.0	38,648,700.0
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	1,302,930,700.0	1,302,930,700.0
1310	**УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ**	253,535,000.0	253,535,000.0
131001	Улсын төсвөөс санхүүжих	253,535,000.0	253,535,000.0
1320	**ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ**	1,045,311,700.0	1,045,311,700.0
132001	Орон нутгийн төсвөөс	1,045,311,700.0	1,045,311,700.0
120004	**ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС**	4,084,000.0	4,084,000.0
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	1,855,400.0	1,855,400.0
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	2,228,600.0	2,228,600.0
5	**Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл**		**9,493,726.5**

3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА

3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа

Багшийн хөгжил, хүүхдийн сурах үйлийг дэмжин, бүх талын оролцоог өргөжүүлж, тулгамдсан асуудлыг судлан шийдвэрлэж, чанарын ахиц гаргах үндсэн зорилготой 57 орон тоотой үйл ажиллагаагаа зохион байгуулжээ.

Танхимаар тасралтгүй 33-34 долоо хоног хичээллэж, сургуульд суурилсан үнэлгээ улсын хэмжээнд анх удаа хийгдэж 10 багшийн заасан хичээл I-III түвшинд үнэлэгдэж сарын 10%-20% урамшуулал авсан байна.

3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин

Байгууллага нь үйл ажиллагаандаа Бага дунд боловсролын тухай хууль, Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Шилэн дансны тухай хууль, Хөдөлмөрийн тухай хууль, Татварын тухай хууль, Нийгмийн даатгалын тухай хууль, Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийг мөрдөн ажиллаж байна.

Тайлант хугацаанд байгууллагын үйл ажиллагаа, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлд мөрддөг хууль тогтоомж болон бодлого чиглэлд дараах өөрчлөлт орсон байна. Тухайлбал:

- “Хувьсах зардлын дундаж норматив тогтоох тухай” Засгийн газрын 2022 оны 91 дүгээр тогтоол;
- “Хичээл, сургалтын үйл ажиллагаа, Багшийн тасралтгүй хөгжил, цахим хэрэглээ, тоног төхөөрөмж нөхөн хангалт батлах тухай” Боловсрол, шинжлэх ухааны сайдын 2022 оны А/170 дугаар тушаал;
- “Ерөнхий боловсролын сургуульд кабинет, лаборатори, цахим сургалтын танхим байгуулах, ашиглах тухай журам” Боловсрол, шинжлэх ухааны сайдын А/465 дугаар тушаал;
- “Төрийн болон орон нутгийн өмчийн сургууль, цэцэрлэгийн үйл ажиллагааны гүйцэтгэлийн чанар үр дүн үнэлж, үр дүнгийн урамшуулал олгох журам” Боловсрол, шинжлэх ухааны сайдын 2022 оны А/500 дугаар тушаал тус тус шинэчлэгдэн баталсан байна.

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж байгаа дотоод хяналтуудаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын ажилтан томилсон, дотоод хяналтын баг өдөр тутмын үйл ажиллагаандаа хяналт хэрэгжүүлж ажилладаг байна. Иймд дотоод хяналтын хэрэгжилт үр нөлөөтэй байна гэж дүгнэлээ.

Тайлант онд БШУЯ-ны дотоод аудитын алба болон аймгийн ЗДТГ-ын Санхүү, дотоод аудитын албанаас тус сургуулийн 2022 оны үйл ажиллагаанд хяналт шалгалт хийгээгүй байна.

Дотоод аудитын чиг үүрэг, түүний гүйцэтгэсэн ажлын талаар ойлголт олж авснаар дотоод аудитын гүйцэтгэсэн ажлыг аудитад ашиглах, дотоод аудитораас шууд туслалцаа авах шаардлагагүй гэж үзлээ.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор санал дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Тус сургуулийн 2022 оны санхүүгийн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккруэл суурьар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн байна.

Тус байгууллагын мөрдөж буй Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичгийг 2022 онд баталсан бөгөөд шинээр батлагдсан холбогдох хууль, дүрэм, журам, заавар аргачлалын дагуу өөрчлөлтийг тусгасан байгаа нь холбогдох хууль тогтоомж, нягтлан бодох бүртгэлийн стандартад нийцсэн, үйл ажиллагааны онцлогт тохирсон байна.

3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого ба толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд

Чандмань сумын сургуулийн 2022 оны санхүүгийн тайланг Сангийн сайдын 2006 оны 388 дугаар тушаалаар баталсан “Төсөвт байгууллагад мөрдөх нягтлан бодох бүртгэлийн дансны заавар”-ын дагуу бэлтгэсэн байна.

Тайлант оны жилийн эцсийн санхүүгийн байдлын тайлангаарх нийт хөрөнгийн дүн өмнөх оноос 57,9 сая төгрөгөөр буюу 2,7 хувиар өссөн байна. Өмнөх оноос мөнгөн хөрөнгө, авлага, бараа материал, үндсэн хөрөнгө, засгийн газрын хувь оролцоо дансны үлдэгдэлд өөрчлөлт орсон байна.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн байдлын тайлангийн үзүүлэлт /сая . төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
Б	1	2	3=2-1
Мөнгөн хөрөнгө		9.5	9.5
Авлага	39.9	22.9	(17.0)
Бараа материал	58.1	59.0	1.0
Үндсэн хөрөнгө	1,987.7	1,936.4	(51.3)
Нийт хөрөнгө	**2,085.7**	**2,027.9**	**(57.9)**
Өр төлбөр	4.9	2.3	(2.7)
Засгийн газрын хувь оролцоо /Эздийн өмч/	2,080.8	2,025.6	(55.2)
Өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө өмчийн дүн	**2,085.7**	**2,027.9**	**(57.9)**

Дансны үлдэгдэлд гарсан дараах өөрчлөлтүүд байна. Үүнд:

- ✓ Сангийн яамны 2022 оны 12 дугаар сарын 25 өдрийн 18 дугаартай албан бичгээр хүргүүлсэн чиглэлийн дагуу мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэл 9.5сая төгрөгийн үлдэгдэлтэй байна.
- ✓ “Техно Зон”, “Айти-зон” зэрэг компаниудаас 29.8 сая төгрөгийн таблет, компьютер зэрэг тоног төхөөрөмжийн худалдан авалтыг хийсэн боловч 18,9 сая төгрөгний хөрөнгө хүлээн авч данс бүртгэлд тусгаж, үлдэгдэл 10,9 сая төгрөгний тоног төхөөрөмж бодитоор ирээгүй тул НББ-д авлагаар бүртгэсэн байна.
- ✓ Шандны ус компаниас Сумын ОНХСангаас 15,0, хичээлийн 2 байранд урсгал засвар 9,9 , өмнөх оны авлагаар тусгагдсан 16,6 сая төгрөгийн хөрөнгө орлого авчээ.

3.5 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.5.1 Төсвийн төлөвлөлт

Тус байгууллага 2022 оны төсвийн төсөлд зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг улсын төсвөөс 875.2сая төгрөг, орон нутгийн төсвөөс 253.5 сая төгрөг, зарлагыг 1,128.7 сая төгрөгөөр тооцон төлөвлөж дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлсэн байна.

Боловсролын салбар нь үр дүн гүйцэтгэлд суурилсан төсвөөр төсвөө боловсруулснаар цалингийн зардлыг 119.2 сая төгрөгөөр, бусад урсгал зардлыг 55.0 сая төгрөгөөр өсгөж баталсан байна. Тайлант оны батлагдсан төсвийг 174.2 сая төгрөгөөр өсгөж тодотгосон байна.

3.5.2 Төсвийн гүйцэтгэл

Төсвийн захирагчийн хэрэгжүүлэх 15 хөтөлбөрийн 15 арга хэмжээг санхүүжүүлэхээр 1045.3сая төгрөгийг улсын төсвөөс, 253.5 сая төгрөгийг орон нутгийн төсвөөс бүрдүүлэхээр баталжээ.

Гүйцэтгэлээр улсын төсвөөс 1,045.3 сая төгрөг, орон нутгийн төсвөөс 253.5 сая төгрөгнийт 1,302.9 сая төгрөгийн санхүүжилтийг бүрдүүлж, орон нутгийн төсөвт 0.045 сая төгрөгийг төвлөрүүлэн, 9.5 сая төгрөгийн мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэлтэй байна.

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 1,293.4 сая төгрөг буюу 99.3 хувьтай байгаа нь урсгал шилжүүлэг 2.3, норматив зардал 6.6, цалин 0.6 сая төгрөгөөр тус тус дутуу зарцуулсантай холбоотой байна.

Хүснэгт 2. Хөтөлбөр, арга хэмжээний төлөвлөгөө, гүйцэтгэл

/сая төгрөг/

Код	Хөтөлбөр, арга хэмжээ	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Биелэлт
80111	Барилгын тогтмол зардал	213,763.3	213,763.3	-	100%
80112	Нийтлэг үйлчилгээ	39,771.7	39,771.7		100%

				-	
80226	Байр ашиглалтын үйлчилгээ	2,940.7	2,940.7	-	100%
80312	Сургалт семинар	1,470.4	1,470.4	-	100%
81605	Эрүүл мэндийг дэмжих	3,381.8	3,381.8	-	100%
81801	Үдийн цай хөтөлбөр	50,416.8	48,130.7	2,286.1	95%
81806	Дотуур байрны үйлчилгээ	107,113.5	100,234.1	6,879.5	94%
81816	Зөв монгол хүүхэд үндэсний хөтөлбөр	29,970.0	29,970.0	-	100%
81823	Багш ажилчдын мэргэжил дээшлүүлэх	6,616.6	6,616.6	-	100%
81834	Боловсролын стандарт, сургалтын төлөвлөгөө, хөтөлбөр	748,666.5	748,606.1	60.4	100%
81835	Сургалтын хэвийн үйл ажиллагааг хангах	94,735.4	94,464.6	270.8	100%
81844	Гүнзгийрүүлсэн болон сургалтын орчныг сайжруулах	500.0	500.0	-	100%
81848	Сурах бичгийн түрээс	1,855.4	1,855.4	-	100%
83603	Нэмэлт дээд шатнаас хуваарилсан төсөв	1,458.5	1,458.5	-	100%
83602	ЗГ болон ЗД-ын нөөц хөрөнгөөс хувиарласан	270.0	270.0	-	100%
	дүн	**1,302,930.6**	**1,293,433.9**	9,496.8	

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.5-д харуулав.

4. АУДИТЫН ТАЙЛАН

4.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д “Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана.” гэж заасны дагуу Ховд аймгийн Чандмань сумын Сургуулийн 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд шалгагдагч этгээд, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын талаар болон аудитын явцад илрүүлсэн алдаа, зөрчил, гаргасан шийдэл, анхаарал татахуйц бусад чухал асуудал болон аудитын санал дүгнэлт, түүний үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав.

Аудитыг Гэрэлт Хөхийн тэнцвэр аудит ХХК-ны Ховд дахь салбарын аудитор Д.Хишгээ гүйцэтгэж, хяналтыг аудитын менежер А.Цэцэгсүрэн, дарга, тэргүүлэх аудитор Х.Болдбаатар нар хэрэгжүүлсэн.

Ховд аймгийн Чандмань сумын Хүүхдийн цэцэрлэгийн 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн Ховд аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2023 оны 01 дүгээр сарын 24-ны өдрийн А/04 дугаартай албан бичгээр ирүүлсэн байна.

4.2 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр нийт зардлыгсонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэлийг “Дунд” гэж үнэллээ.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг 2022 оны нийт зардлын 1253,5 сая төгрөгөөс 2 хувиар буюу 25,0сая төгрөгөөр тогтоосон. Гүйцэтгэлийн шатанд 2022 оны санхүүгийн тайлангийн нийт 1326,4 сая төгрөгөөр 2 хувиар буюу 26,5 сая төгрөгөөр тогтоож, гүйцэтгэлийн

материаллаг байдлыг 80 хувиар тооцон 21,2 сая төгрөгөөр дахин хянаж шинэчлэн тогтоосон болно.

4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт

Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль хэрэгжиж эхэлсэнтэй холбоотойгоор тус байгууллагын төсвөөс 74,0 сая төгрөгийн зардлыг нэмж тодотгосон байна. Аудитаар төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой 6 горим сорил хэрэгжүүлсний үр дүнд илэрсэн зөрчлийн дэлгэрэнгүйг тайлангийн 5-д дэлгэрэнгүй оруулсан.

4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайлангийн аудитын санал дүгнэлтээс тусад нь салгах хэрэгтэй гэж заасан байна.

4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан "Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам"-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Шилэн дансны цахим системд тендерт шалгарсан оролцогчийн мэдээлэл, таван саяас дээш орлого, зарлагын гүйлгээг бүрэн мэдээлж,164 тушаал шийдвэрээс 97 мэдээллийг хугацаанд нь, 67мэдээллийг хугацаа хоцорч мэдээлж , хуулийн хэрэгжилт 56.0 хувьтай ч хугацаа хоцроож мэдээлсэн байдлыг материаллаг бус алдаа гэж үзлээ.

4.4.2 Бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд

Нэмэгдсэн өртгийн албан татварын тухай хуулийн хэрэгжилтийг шалгаж бэлтгэн нийлүүлэгчээс нийлүүлсэн бараа ажил үйлчилгээний төлбөрийн дүн татварын нэвтрэлтийн нэгдсэн системдбүрэн шивэгдсэн байна..

4.5 Өмнөх аудитын мөрөөр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний үр дүн

Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар "Хязгаарлалттай " санал дүгнэлт авч 6.5 сая төгрөгийн төлбөрийн акт, тогтоосон төлбөрийн актын биелэлт 100 хувьтай байна. 3 заалт бүхий зөвлөмжийг хэрэгжүүлсэн байна. Аудитын шийдвэрийн нийт биелэлт 100 хувьтай байна.

Хүснэгт 3. Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар өгсөн зөвлөмж, албан шаардлагын хэрэгжилт

/сая төгрөг/

Үзүүлэлт	Өмнөх аудитын үзүүлэлт		Биелэлт		
	Тоо	**Дүн**	**Тоо**	**Дүн**	**Хувь**
Акт	**2.0**	**6,500.0**	**2.0**	**6,500.0**	**100**
Албан шаардлага					
Зөвлөмж	3.0	181,400.0	3.0	181,400.0	**100**
Нийт дүн	**5.0**	**187,900.0**	**5.0**	**187,900.0**	**200.0**

4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

Дараагийн аудитаар Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг, оны эцэст салбарын зохион байгуулдаг худалдан авах ажиллагаа, хөрөнгө оруулалтаар ирсэн хөрөнгийн хэрэгцээ шаардлагыг анхаарч үзэх шаардлагатай гэж үзлээ.

5. Аудитын илрүүлэлт

Аудитаар санхүүгийн тайлагнал, нягтлан бодох бүртгэл хөтлөлттэй холбоотой 62894.9 мянган төгрөгийэ зөрчил илэрч , 62894,9 мянган төгрөгийнзөрчил арилгах зөвлөмж өглөө.

5.1 Зөвлөмж

5.1.1 Үндсэн хөрөнгөтэй холбоотой асуудал

Илрүүлэлт:

Тус сургуулийн машин тоног төхөөрөмж дансанд 595,8 сая төгрөгийн хөрөнгөтэй бөгөөд үүнээс 298 ш 40,5 сая төгрөгийн элэгдэл хорогдлоорөртгөө нөхсөн хөрөнгийн шинж чанартай бус, 2006-2007 оны хими, физикийн лабораторийн багаж тоног төхөөрөмжүүд байна. Тавилга эд хогшил дансанд нийт 243,6 сая төгрөгийн хөрөнгө байгаа бөгөөд үүнээс 95 ш 22,4 сая төгрөгийн сургалтын багц, матрас гэм мэт бага үнэтэй түргэн элэгдэх зүйлс бүртгэлтэй байгаа нь Төсвийн тухай хуулийн 14.2.3-т "өөрийн эрхлэх асуудлын хүрээнд төсвийг үр ашигтай удирдах, гүйцэтгэлийг хангах"; 16.5.4-т "төсвийн байгууллагын үйл ажиллагааны үр дүнг дээшлүүлэх"; /Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчид өгөх/, Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хуулийн 31.1-т "Төрийн өмчит хуулийн этгээд эзэмшилдээ байгаа илүүдэл үндсэн эд хөрөнгө, түүнчлэн ашиглах хугацаа нь дууссан буюу эсхүл осол гэмтэлд өртсөний улмаас зориулалтаар нь ашиглах боломжгүй болсон бөгөөд засаж, сэлбэж ашиглах нь эдийн засгийн хувьд үр ашиггүй нь тооцоогоор нотлогдсон эд хөрөнгийг худалдаж, шилжүүлж, акт тогтоон устгаж болно." зөрчсөн байна.

Өгсөн зөвлөмж: Хөрөнгийн ангилал зөрүүтэй бүртгэгдсэн бараа материалын шинж чанартай, ашиглах хугацаа нь дууссан хөрөнгөд байгууллагын өмч хамгаалах зөвлөлийн дүгнэлтийг гаргуулан ашиглах боломжтой хөрөнгийг дахин үнэлж ашиглах, ашиглах боломжгүй хөрөнгийг акталж устгаж эдийн засгийн хувьд үр ашигтай байхаар шийдвэрлэх

5.3.2. Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт

Илрүүлэлт: 2022 оны 04 сарын 4-ны өдөр Буянт үйлийн шим хоршоонд 1260,**0** мянган төгрөгөөр сургуулийн ажилчдад өмд цамцны хослол буюу нормын хувцас төсвийн хөрөнгөөр худалдан авч өгсөн нь ТХХ-8.1.Цэргийн алба хаагч, прокурор, гадаадын иргэний хяналтын улсын байцаагч, гаалийн улсын байцаагчаас бусад албан хаагч төсвийн болон байгууллагын хөрөнгөөр дүрэмт хувцас худалдан авахыг хориглоно.

Өгсөн зөвлөмж:Төрийн хэмнэлтийн хуулиар хориглосон заалтыг санхүүжүүлэхгүй байх

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН АЛДАА, ЗӨРЧЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Тус сургуулийн машин тоног төхөөрөмж дансанд 595,8 сая төгрөгийн хөрөнгөтэй бөгөөд үүнээс 298 ш 40,5 сая төгрөгийн элэгдэл хорогдлоорөртгөө нөхсөн хөрөнгийн шинж чанартай бус, 2006-2007 оны хими, физикийн лабораторийн багаж тоног төхөөрөмжүүд байна. Тавилга эд хогшил дансанд нийт 243,6 сая төгрөгийн хөрөнгө байгаа бөгөөд үүнээс 95 ш 22,4 сая төгрөгийн сургалтын багц, матрас гэм мэт бага үнэтэй түргэн элэгдэх зүйлс бүртгэлтэй байна.	1	62,894.9	1	62,894.9
2022 оны 04 сарын 4- ны өдөр Буянт үйлийн шим хоршоонд **1260,0** мянган төгрөгөөр сургуулийн ажилчдад өмд цамцны хослол буюу нормын хувцас төсвийн хөрөнгөөр худалдан авч өгсөн байна.	1	1,260.0	1	1,260.0
Зөрчлийн дүн	2	64154,9	2	64154,9

Илрүүлэлт:

Тус сургуулийн машин тоног төхөөрөмж дансанд 595,8 сая төгрөгийн хөрөнгөтэй бөгөөд үүнээс 298 ш 40,5 сая төгрөгийн элэгдэл хорогдлоор өртгөө нөхсөн хөрөнгийн шинж чанартай бус, 2006-2007 оны хими, физикийн лабораторийн багаж тоног төхөөрөмжүүд байна. Тавилга эд хогшил дансанд нийт 243,6 сая төгрөгийн хөрөнгө байгаа бөгөөд үүнээс 95 ш 22,4 сая төгрөгийн сургалтын багц, матрас гэм мэт бага үнэтэй түргэн элэгдэх зүйлс бүртгэлтэй байгаа нь Төсвийн тухай хуулийн 14.2.3-т "өөрийн эрхлэх асуудлын хүрээнд төсвийг үр ашигтай удирдах, гүйцэтгэлийг хангах"; 16.5.4-т "төсвийн байгууллагын үйл ажиллагааны үр дүнг дээшлүүлэх"; /Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчид өгөх/, Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хуулийн 31.1-т "Төрийн өмчит хуулийн этгээд эзэмшилдээ байгаа илүүдэл үндсэн эд хөрөнгө, түүнчлэн ашиглах хугацаа нь дууссан буюу эсхүл осол гэмтэлд өртсөний улмаас зориулалтаар нь ашиглах боломжгүй болсон бөгөөд засаж, сэлбэж ашиглах нь эдийн засгийн хувьд үр ашиггүй нь тооцоогоор нотлогдсон эд хөрөнгийг худалдаж, шилжүүлж, акт тогтоон устгаж болно." зөрчсөн байна.

Өгсөн зөвлөмж: Хөрөнгийн ангилал зөрүүтэй бүртгэгдсэн бараа материалын шинж чанартай, ашиглах хугацаа нь дууссан хөрөнгөд байгууллагын өмч хамгаалах зөвлөлийн дүгнэлтийг гаргуулан ашиглах боломжтой хөрөнгийг дахин үнэлж ашиглах, ашиглах боломжгүй хөрөнгийг акталж устгаж эдийн засгийн хувьд үр ашигтай байхаар шийдвэрлэх

5.3.2. Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт

Илрүүлэлт: 2022 оны 04 сарын 4-ны өдөр Буянт үйлийн шим хоршоонд 1260,**0** мянган төгрөгөөр сургуулийн ажилчдад өмд цамцны хослол буюу нормын хувцас төсвийн хөрөнгөөр худалдан авч өгсөн нь ТХХ-8.1.Цэргийн алба хаагч, прокурор, гадаадын иргэний хяналтын улсын байцаагч, гаалийн улсын байцаагчаас бусад албан хаагч төсвийн болон байгууллагын хөрөнгөөр дүрэмт хувцас худалдан авахыг хориглоно.

Өгсөн зөвлөмж: Төрийн хэмнэлтийн хуулиар хориглосон заалтыг санхүүжүүлэхгүй байх

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН АЛДАА, ЗӨРЧЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Тус сургуулийн машин тоног төхөөрөмж дансанд 595,8 сая төгрөгийн хөрөнгөтэй бөгөөд үүнээс 298 ш 40,5 сая төгрөгийн элэгдэл хорогдлоор өртгөө нөхсөн хөрөнгийн шинж чанартай бус, 2006-2007 оны хими, физикийн лабораторийн багаж тоног төхөөрөмжүүд байна. Тавилга эд хогшил дансанд нийт 243,6 сая төгрөгийн хөрөнгө байгаа бөгөөд үүнээс 95 ш 22,4 сая төгрөгийн сургалтын багц, матрас гэм мэт бага үнэтэй түргэн элэгдэх зүйлс бүртгэлтэй байна.	1	62,894.9	1	62,894.9
2022 оны 04 сарын 4- ны өдөр Буянт үйлийн шим хоршоонд **1260,0** мянган төгрөгөөр сургуулийн ажилчдад өмд цамцны хослол буюу нормын хувцас төсвийн хөрөнгөөр худалдан авч өгсөн байна.	1	1,260.0	1	1,260.0
Зөрчлийн дүн	2	64154,9	2	64154,9

АУДИТЫН ТАЙЛАНГ ХЯНАСАН:

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР: Х.БОЛДБААТАР

13

АУДИТЫН ТАЙЛАНГ ХЯНАСАН:

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР: Х.БОЛДБААТАР

АУДИТЫН МЕНЕЖЕР: А.ЦЭЦЭГСҮРЭН

ТАЙЛАНГ БИЧСЭН:

АУДИТОР: Д.ХИШГЭЭ